

dades absolutes, lo que no es más que un esbozo para intentar un nuevo avance hacia la misma.

El colosal trabajo de nuestro Dionisio Puig ha constituído la nota científica de actualidad.»

**Lo que'm va dir un
Joan respecte de l'
nit de Sant Joan**

Quan Sant Joan visqué les breus estones
d'eixa mundana vida de passions
sapigué resistir eixes grans ones
sacrificantse éll, fent actes bons.
Seré y fret miraba vers les dones
sense may ficés en elles il·lusions
perque sempre han sigut y serán *elles*
lo llop devorador de les ovelles.

Ovelles som los homes que enganyades
per l'astucia del llop ens 'nem perdent;
jay de l'home que busca ses mirades!
Elles lo fan girar, com fulla el vent.
Amb les orelles, com lo Sant tapades,
escoltem sos gemechs sempre rient.
Qu'al gemegá una dona ja'ns enganya.
L'home es mosca que cau, élla es l'aranya.

Aixís la vostra testa engarlandada
mira am lo foch del cel, foch de puresa,
com duya Sant Joan, que il·luminava
l esperit abatut en la tristesa;
per xó avuy de Sant Joan diada
s'aixecan aquets fochs que fan feresa.
Son recorts d'aquell foch de Sant Joan;
amb eixos fochs á n'éll 'nem recordant.

Son fochs d'amor, de caritat, qu'n día
en lo cap d'aquell Sant varen brillar;
per xó mirant lo foch bot la alegría
á dintre nostre cor que's mou ufá;
per xó mirantlos, jo, ma fantasia
veu allá'l vuyt del fum lo Sant volar;
per xó avuy se remou l'ánima meva
al véurer del gran Sant l'ánima seva.

Per xó á la mitja nit formes extranyes
pululan per l'espai llampant furioses
y surten del abim de les montanyes
montades en mil boyres espantoses;

-y quan ja los pastors en les cabanyes
están ben recullits eixes negroses
formes se van perdent y quan ne canten
les tétriques cansons que l mon espanten.

Son los génis del mal que engelosits
al véurer tants honors á Sant Joan
d'imprecació y de rabia llensen crits
y mil cansons fatídiques cantant
Pró en remolí d'un cop tants esperits
s'allunyen per l'espai ropits volant;
puig quan lo Sol ja llum comensa treure
los negres esperits no'l poden veure.

Y aixís la nit de Sant Joan s'acaba
am silenci y quietut naixent lo Sol
després d'hàverse fos les rojes brases
del foch qu'ha irradiat tanta claror.

Carles V.

Insomni

He arribat al cim d'una alta montanya. De-
vant meu s'extén la vall profunda, més enllá
la plana amarada de sol y á l'horitzó fonente
ab el cel, el mar. Respiro ab pena avuy al cim
de la montanya dels meus recorts. Ab Ella, un
temps, hi havia pujat en la xardorosa tarda.
Avuy hi he pujat sol. Allá en aquella curva
del camí, per primera vegada vaig atrevirme á
posar la mà sobre la seva espatlla Una tarda,
la meva feble aimada sentí fret y jo abrigantla
vaig tocar per primer cop el seu cabell finis-
sim... y ella somrigué agrañida no sé si de l'
una cosa ó de l'altra... somrigue tan graciosa
tan afablement que... no puch mes me'n vaig
cap á la plana, els meus recorts se converteixen
en objecte de dolor!...

Destí crudell! Destí crudell! Perque'm perse-
gueixes? Ella, la meva dolça amiga s'ha fet pot-
ser la teva aimada que tant bé la serveixes ab
ses venjances contra mí, l'antich aimant? Ella
sab tan guanyar el cor y adormir la voluntat la
pálida sirena! Estímala, estímala com jo he fet
sense que mes petita fibra del teu cor sigui sen-
sible á cap altre sentiment! Estímala que ni
que mes tart te siga traidora, val mes un ins-
tant del seu amor que tota una vida! Més de-
mánali sino amor, pietat per mí! Pietat pel mes
aimant de tots els aimants!

Anava á baixar cap á la plana; al donar el
primer pas, de sobte s'ha fet nit, negra nit.